

15 juni 2023

El Niño: Grote gevolgen maar lagere energieprijzen

De kranten koppen steeds vaker over de El Niño die dit jaar op komst is. Het beruchte weerfenomeen zorgt op globale schaal voor een tijdelijke extra opwarming van de aarde. Tegelijkertijd zorgt 'het kerstkind' – of letterlijk 'de kleine jongen' - in verschillende delen van de wereld voor uitzonderlijke weersomstandigheden. Waar Australië en Indonesië met name meer droogte te verduren krijgen, zullen Brazilië en het Noorden van de Verenigde Staten over het algemeen warmer worden. In Europa zijn de directe weerseffecten minder significant. Toch nemen de kansen op lagere energieprijzen in Europa als gevolg van El Niño toe. In dit themarapport leggen we uit wat El Niño inhoudt en kijken we naar mogelijke effecten ervan op de energiemarkten.

Wat is El Niño?

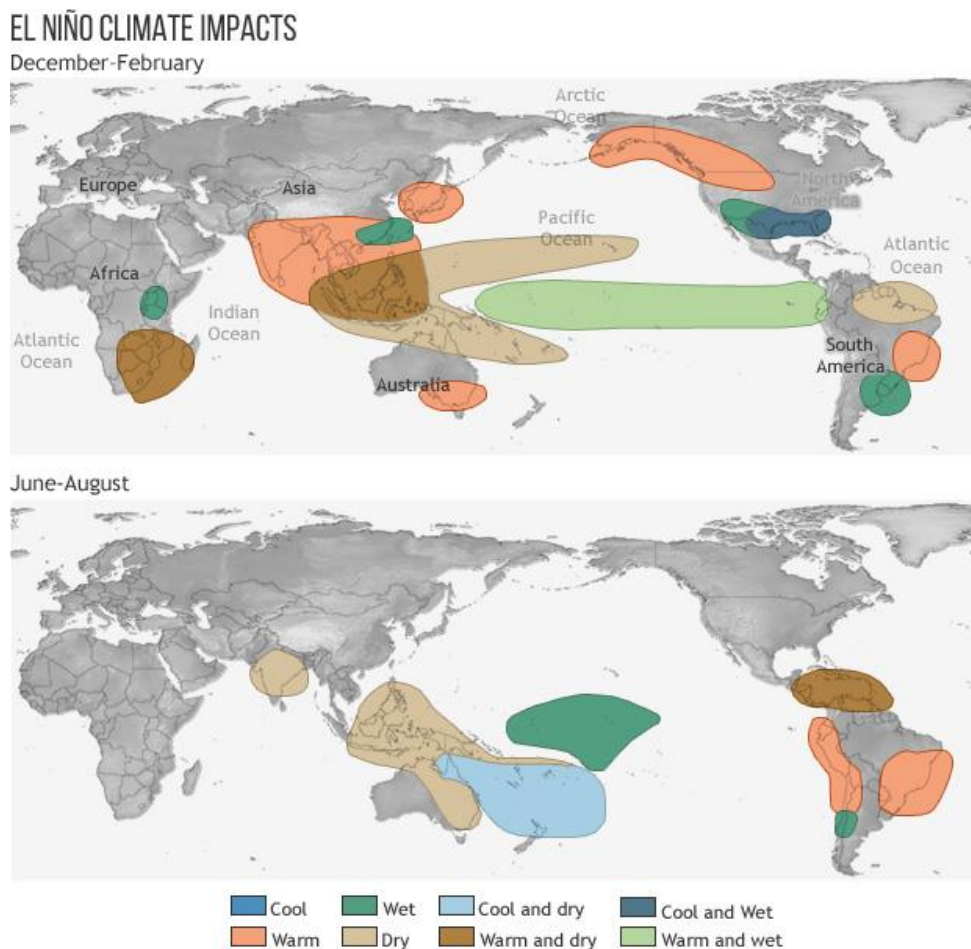
El Niño is de benaming voor een weersverschijnsel dat zijn oorsprong vindt voor de kust van Peru, maar wereldwijd grote invloed heeft op het weer. Het weersverschijnsel komt gemiddeld elke twee tot zeven jaar voor en wordt afgewisseld met zijn tegenhanger La Niña, wat letterlijk 'het meisje' betekent. Gemiddeld genomen duurt een El Niño zo'n twaalf maanden. Normaal gesproken is er voor de kust van Peru een hogedrukgebied en voor de kust van Australië een lagedrukgebied. Tijdens een El Niño wordt het tegenovergestelde realiteit. Kort gezegd zorgt dit voor een windstroom die warme lucht en zo oceaanwater vanuit Australië toevoert naar Zuid-Amerika.

Door de samenhang van het Systeem Aarde zorgt dit significante weerfenomeen in de Grote Oceaan over de hele wereld voor plaatselijke weersveranderingen. Waar sommige gebieden juist warmer of droger worden, zijn er weer andere gebieden die te maken krijgen met nattere of zelfs koudere periodes. Toch is de algemene tendens tijdens een El Niño jaar dat de wereldwijde temperatuur met een paar tienden van een graad toeneemt. Dat zou er in 2024 zelfs voor kunnen zorgen dat we de bij het Parijsakkoord ten doel gestelde opwarmingsgrens van 1,5 graden al eens overschrijden. Al is dat, net zoals alle aanhangende weereffecten (en dus effecten op de energiemarkten) dat zijn, mede afhankelijk van de sterkte van de aankomende El Niño. De laatste modellen geven een waarschijnlijkheid van 84% voor een gemiddelde El Niño. De waarschijnlijkheid voor een zware El Niño wordt ingeschat op 56%.

De naamgeving van El Niño vindt zijn oorsprong eveneens in Peru. Het fenomeen treedt rond Kerstmis in effect voor de kust van dat land. Dat is ook de reden dat Peruvianen ernaar verwijzen als 'het Kerstkind'. Hoewel het verschijnsel inderdaad rond Kerstmis op sterkte begint te komen, werken de effecten minimaal door tot en met de daaropvolgende zomer. Op onderstaande kaart van de 'National Oceanic and Atmospheric Administration' zijn de meest evidente effecten in de winter- en zomermaanden weergegeven. Met de vertaling naar de El Niño van dit jaar, gaat het hierbij om de winter die in december 2023 begint en de zomer van 2024. Duidelijk wordt dat in de maanden december tot en met februari met name de westkust van Noord-Amerika, de oostkust van Zuid-Amerika, de zuidkust van Australië en een zeer groot gedeelte van Zuidoost-Azië en India warmer wordt dan normaal gesproken. Tegelijkertijd worden Indonesië en zuidoost-Afrika droger dan normaal. Een paar gebieden worden natter dan normaal, waaronder het gebied rondom Uruguay en oost-China. Tot slot wordt het gebied rond de Golf van Mexico koeler dan normaal.

Wanneer we verder kijken naar de weerseffecten van El Niño in de maanden juni tot en met augustus, valt als eerste op dat de grootst waarneembare effecten voornamelijk nog op het zuidelijk halfrond afspelen. De extreme warmte in Zuidoost-Azië is volgens de kaart weggetrokken, maar deze heeft in India wel plaats gemaakt voor droogte. Bovendien houdt de bovengemiddelde droogte in Indonesië aan. Daarnaast zal ook Australië in deze maanden nog verder bezwijken onder extreme droogte. Aan de andere kant van de Pacifische oceaan zien we dat Zuid-Amerika te maken krijgt met warmer dan

normaal weer aan zowel de west- als oostkust. Tot slot zien we extreem warm en droog weer in het noorden van Zuid-Amerika.



Bron: National Oceanic and Atmospheric Administration

Al met al lijken de directe weersgevolgen van El Niño op het noordelijk halfrond en Europa dus wel mee te vallen. Toch blijkt uit [onderzoek](#) van het KNMI dat sterke El Niño's ook in West- en Midden-Europa, en dus in Nederland, een direct weereffect kunnen hebben. Het voorjaar volgend op een sterke El Niño wordt hier gekenmerkt door een nat voorjaar dat zich uitstrekt van Zuid-Engeland, via Noord-Frankrijk, Nederland en België tot Duitsland.

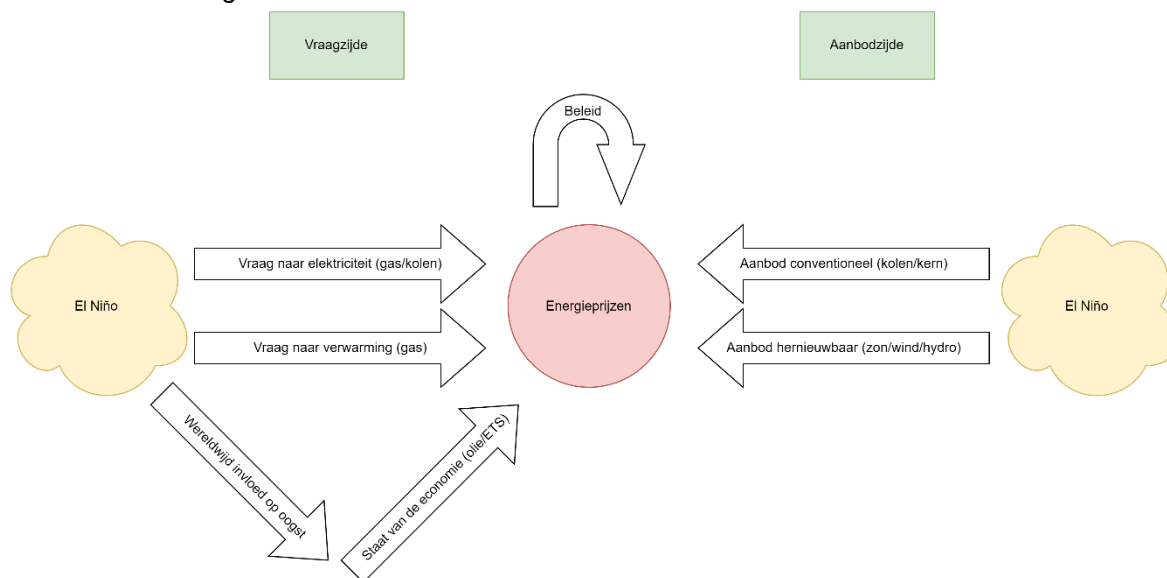
Verschillende vormen van impact op energiemarkten

De weereffecten van El Niño kunnen een direct effect hebben op energieprijzen, zowel via de aanbodzijde als via de vraagzijde. Daarbij is ook van belang in welke maanden de weereffecten optreden. Warmer of kouder dan normaal weer leidt dus niet altijd tot dezelfde directe vraag- of aanbodeffecten. Een warmer dan normale winter in Noordwest-Europa zal namelijk leiden tot een vermindering van de gasvraag omdat in deze maanden gas wordt gestookt voor de warmtevoorziening. Aan de andere kant kan een warmer dan normale zomer in hetzelfde gebied juist leiden tot een hoger verbruik van elektriciteit waarmee het ook leidt tot een hogere gasvraag. Dat komt doordat hoger dan normale temperaturen in deze maanden juist voor een extra vraag naar elektriciteit ten behoeve van airconditioning/koeling zorgen.

Tegelijkertijd zijn er ook indirecte effecten van het weerfenomeen die door kunnen werken op energieprijzen. Zo kunnen plaatselijke weersvariaties een grote impact hebben op landbouwopbrengsten en daarmee de landbouwsector. Een extreem droog groeiseizoen kan oogsten doen mislukken. Met name in landen waar de landbouwsector groot is, zal dit effect van mislukte oogsten een grote negatieve economische impact hebben. Niet alleen landbouwbedrijven zullen inkomsten mislopen, ook verder in de keten worden de gevolgen gevoeld, tot en met de consument aan toe. Een lagere landbouwopbrengst zal namelijk schaarste van landbouwproducten betekenen en op die manier voor hogere prijzen en dus inflatie zorgen. Die negatieve economische schok zal zo in de economie doorwerken en zorgen voor een lagere vraag naar andere producten en diensten. Uiteindelijk zal de economische groei afnemen en daarmee dus ook de vraag naar energie, voornamelijk als gevolg van een vermindering in de industriële vraag. Deze vraagvermindering heeft vervolgens weer een drukkend effect op energieprijzen.

Dit zijn slechts enkele voorbeelden van mogelijke directe of indirecte effecten van een El Niño op energieprijzen. Wat hieruit duidelijk wordt, is dat er een aantal verschillende aspecten zijn die uiteindelijke prijseffecten bepalen. Allereerst is er dus een verschil in het feit of een effect direct of indirect is. Daarnaast is er een verschil tussen hetzelfde directe weereffect in de zomer of in de winter. Tegelijkertijd valt er ook onderscheid te maken tussen een effect via de vraag- of aanbodzijde van grondstoffen of goederen. Om deze verschillende oorsprongen van prijseffecten inzichtelijk te maken, is hieronder een schematische weergave geschetst.

Schematische weergave



Bron: PZ ERS

Vervolgens is het natuurlijk ook niet uit te sluiten, dat verschillende vormen van genoemde effecten tegelijkertijd opspelen. Zo kunnen verschillende effecten elkaar dus versterken, of tegenwerken. Een mogelijk versterkend effect kan bijvoorbeeld optreden bij een warmer dan normale zomer op het noordelijk halfrond. Diezelfde weersomstandigheden kunnen ervoor zorgen dat grote bosbranden ontstaan, waardoor productielocaties van gas niet begaanbaar zijn. Onder aan de streep heb je dan door dezelfde weersomstandigheden zowel een toename van de vraag naar gas, als ook een afname van het aanbod.

Aan de andere kant kunnen er dus ook simultaan weereffecten optreden die elkaar afvlakken. Zo kan een minder koude winter door een lagere gevoelstemperatuur de gasvraag voor verwarming doen

vergroten en zo de gasprijs opdrijven. Tegelijkertijd zal diezelfde wind ervoor zorgen dat er minder gas nodig is voor de opwekking van elektriciteit. Alhoewel het eerste effect naar waarschijnlijkheid groter zal zijn, is er toch sprake van een gedeeltelijke afvlakking van dat effect.

Tot slot is er nog een mogelijk indirect prijseffect dat voort kan komen uit beleidsinterventies in de energiemarkten, ook al is die mogelijkheid in relatie tot weervariaties minder voor de hand liggend. Zoals we met name in 2022 gezien hebben, kunnen maatschappelijke gebeurtenissen voor grote schokken op de energiemarkten zorgen. Eens te meer is gebleken dat energie daarmee in belangrijke mate politiek gedreven is. Terwijl de markten hun werk deden, namelijk het juiste prijsniveau tot stand brengen bij verschillende vraag- en aanbodniveaus, werd er door de politiek beleid gemaakt. Het daadwerkelijke beleid, alsmede de totstandkoming ervan, heeft grote gevolgen gehad voor de energiemarkten. Bijvoorbeeld de aankondiging van Von der Leyen, voorzitter van de Europese Commissie, om koste wat het kost de gasopslagen te vullen, droeg bij aan de sterke stijging van de gasprijs in de zomer van 2022. In principe zijn beleidsinterventies niet het eerste waar je aan denkt in relatie tot een weerfenomeen. Toch valt het niet uit te sluiten. Zo bleek Noorwegen in 2022 door extreme droogte en als gevolg daarvan lage stuwmeerstanden exportrestricties te overwegen.

Van welke precedents kunnen we leren?

Doordat El Niño's gemiddeld elke twee tot zeven jaar voorkomen, is het een fenomeen dat zich lastig uitgebreid laat bestuderen aan de hand van data. Ter illustratie, tien El Niño's geleden, in 1983, was het eerste kabinet Lubbers net geïnstalleerd. Drie El Niño's geleden, in 2007, hadden we nog geen idee van een aanstaande financiële crisis. Het bestuderen van El Niño's is dus erg tijdgebonden en vergelijkende El Niño jaren moeten met voorzichtigheid worden gemaakt. Toch is er een handjevol wetenschappelijke literatuur dat statistisch significante correlaties vindt tussen El Niño gebeurtenissen en economische variabelen zoals inflatie, het Bruto Binnenlands Product (economische groei) en energieprijzen.

Brunner (2002)¹ schrijft in het *Review of Economics and Statistics* dat 20% van de inflatiebewegingen van grondstofprijzen in de bestudeerde jaren (1963 – 1997) op het conto van El Niño komt. Bovendien wordt opgemerkt dat, in het licht van grondstofprijzen, El Niño's in principe gepaard gaan met prijsstijgingen, terwijl La Niña's gepaard gaan met prijsdalingen. Daarbij wordt wel expliciet vermeld dat dit effect met name zijn oorzaak vindt in prijsstijgingen van landbouwproducten door de directe samenhang van het weer met landbouwoogsten. Daarnaast vindt de auteur dat een El Niño-schok zorgt voor een toename van het BBP van bijna 0,5 procentpunt in G7-landen. Een zekere verklaring hiervoor ontbreekt, maar als mogelijke verklaringen wordt gewezen naar infrastructurele investeringsuitgaven als gevolg van natuurrampen, of de verhoogde vraag van ontwikkelingslanden naar expertise en uitvoeringskracht van G7-landen bij het aanpakken van natuurrampen.

Verder schrijven Cashin et al. (2017)² in het *Journal of International Economics* dat een aantal landen in Zuidoost-Azië, waaronder grote economieën als India, Indonesië en Japan en Australië juist worden geconfronteerd met een korte recessie (economische krimp). Tegelijkertijd vinden ook deze onderzoekers dat hetzelfde weerfenomeen in de Verenigde Staten en indirect in Europa, tot een positief effect op de groei van de economie leidt. Tot slot concluderen ze dat energieprijzen en prijzen van goederen in verschillende landen rond de wereld stijgen. De auteurs zoomen ook in op gevolgen en omstandigheden voor specifieke landen. Zo schrijven ze dat droogte in Australië zorgt voor een vermindering van de export van tarwe en daardoor een opstuwend prijseffect heeft op de wereldtarweprijs. Daarnaast krijgt een van waterkracht afhankelijk Indonesië door droogte te maken met moeilijkheden voor het mijnen en exporteren van nikkel, wat een opstuwend prijseffect heeft op

¹ Brunner, A. D. (2002) El Niño and world primary commodity prices: warm water or hot air?. *Review of Economics and Statistics*, 84(1), 176-183.

² Cashin, P., Mohaddes, K., & Raissi, M. (2017). Fair weather or foul? The macroeconomic effects of El Niño. *Journal of International Economics*, 106, 37-54.

staalprijzen. Een prijsverhogend effect voor staalprijzen wordt ook gevonden in het feit dat Chili door hevige regenval in mindere mate toegang heeft tot haar mijnen.

De Verenigde Staten komen er volgens deze auteurs in allerlei opzichten economisch goed vanaf bij een El Niño verschijnsel. Zo worden landbouwopstanden in een natter dan normaal Californië bevordert, krijgt het noordoosten te maken met een warmere winter dan normaal en is het orkaanseizoen minder extreem. Met name die laatste twee effecten zijn ook relevant voor de energiemarkten. Het feit dat het noordoosten van de VS te maken krijgt met een warmere winter dan normaal, betekent dat de weersafhankelijke vraag naar aardgas gedrukt wordt. Daarnaast hebben heftige orkanen de olieproductie in bijvoorbeeld de Golf van Mexico in het verleden nog wel eens aan banden gelegd, wat voor opwaartse prijseffecten kon zorgen. Met de verwachting van een rustig orkaanseizoen in de Golf van Mexico tijdens een El Niño jaar, zijn die prijsrisico's minder groot.

Kansen en risico's voor de energiemarkten

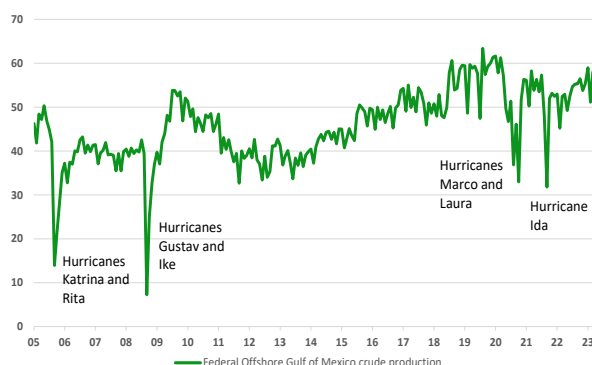
Nu we uiteen hebben gezet wat het weerfenomeen inhoudt, op welke wijze dat een effect kan hebben op verschillende energiemarkten en welke daadwerkelijke effecten dat in het verleden al heeft gehad, kunnen we vooruitblikken op mogelijke kansen en risico's voor de energiemarkten aankomend jaar. Hierbij gaan we achtereenvolgens de oliemarkten, gasmarkten, elektriciteitsmarkten en CO₂-markt langs.

Oliemarkten

In de oliemarkten kunnen twee verschillende soorten relevante ontwikkelingen de kop opsteken door een El Niño. Zowel via de vraagzijde als via de aanbodzijde, waarbij de aanbodzijde een directer effect vertolkt. Zoals we hierboven beschreven, krijgt de Golf van Mexico te maken met een grotere kans op een minder zwaar orkaanseizoen dan normaal. Het orkaanseizoen daar loopt zo'n beetje van juni tot en met september. Hiermee doelen we dus op die maanden in 2024. De orkaangevoelige Golf van Mexico is een belangrijke regio voor de Amerikaanse olieproductie. In de zee zijn veel boor- en gasplatforms gevestigd. Wanneer de weersextremen dusdanige gradaties aannemen, zoals bij heftige orkanen, worden werknemers van de boorplatforms geëvacueerd en wordt de productie dus stilgelegd. Zoals hieronder te zien kan dat, weliswaar tijdelijk, om significante productieverminderingen gaan. Die productieverminderingen kunnen tijdelijk voor opwaartse prijsschokken zorgen. Doordat El Niño over het algemeen voor een minder extreem orkaanseizoen in de Golf van Mexico zorgt, worden deze risico's op opwaartse prijsschokken gedempt.

Olieproductie in Golf van Mexico wordt geregeld stilgelegd tijdens een orkaan

X 1.000 vaten productie per dag



Bron: US Energy Information Administration (EIA)

Aan de andere kant kan de olieprijs ook worden beïnvloed via de vraagzijde. De staat van, of beter gezegd de vooruitzichten op de staat van, de wereldeconomie speelt daarbij een bepalende rol. Vooral publicaties over (verwachtingen van) economische cijfers van grote economieën kunnen prijsbewegingen in gang zetten. Traditioneel zijn cijfers vanuit China, de VS of Duitsland invloedrijk. Het is lastig om hier van tevoren opwaartse of neerwaartse prijsrisico's aan te hangen. Verschillende wetenschappelijke onderzoeken brengen andere conclusies naar voren over het effect van een El Niño op de wereldeconomie. Aan de ene kant worden positieve effecten van een El Niño jaar op de economie beredeneerd vanuit het feit dat er rampherstelwerkzaamheden plaatsvinden die de economie aanzwengelen. Tegelijkertijd worden negatieve effecten op de economie beredeneerd vanuit het feit dat een groter deel van landbouwogsten eerder mislukken dan slagen en als gevolg tot hogere prijzen leiden.

Toch laat een zeer recent onderzoek van Callahan en Mankin (2023)³ zien dat El Niño aanhoudend de economische groei van landen vermindert. Zoals eerder beschreven zorgen mislukte oogsten voor hogere prijzen. De inflatie die kan ontstaan zal met name kosten doen opdrijven, waardoor economische activiteit kan afnemen. Afname van die economische activiteit zal de vraag naar olie doen afnemen en zorgen voor een lagere prijs. Tegelijkertijd is het niet ondenkbaar dat centrale banken renteverhogingen overwegen om de inflatie te bestrijden. Zo wordt geld duurder gemaakt en worden investeringen bemoeilijkt. Toch kunnen die rentestijgingen ook weer zijn weerslag hebben op de oliemarkt. Met elke rentestijging, wordt economische groei als het ware tegengegaan. Die economische groei hangt samen met de energievraag. Met andere woorden, niet alleen een afname van de economische activiteit zelf, maar ook een rentestijging kan er dus voor zorgen dat de olieprijs daalt.

Gasmarkten

De markt voor aardgas was voor de oorlog in Oekraïne veel meer een regionale markt dan het nu is. Europa was voor zo'n 40% van haar aardgasleveringen via pijpleidingen afhankelijk van Rusland. Door het grotendeels wegvallen van dat aanbod, wordt een groot deel van de Europese aardgasvraag inmiddels bevredigd door intercontinentale LNG-leveringen. Juist die grotere mate van afhankelijkheid van de wereldmarkt van LNG kan voor extra grillen op de Europese gasmarkt zorgen in een El Niño jaar. Dat komt doordat zowel door het weer veroorzaakte lokale vraag- als aanbodschokken op dezelfde wereldmarkt doorwerken. In de situatie voor de gascrisis, zou een tijdelijke productievermindering in de Verenigde Staten niet direct tot een prijsschok in de TTF-prijs leiden omdat Europa vooral andere herkomstbronnen van aardgas benutte (lokale productie en import uit Rusland). In de huidige situatie waarbij op meer globaal niveau vraag en aanbod van aardgas elkaar moeten vinden, zal dezelfde productievermindering in de VS voor een groter prijseffect in Europa zorgen.

In een El Niño jaar kunnen twee prijseffecten optreden die zijn oorsprong vinden in de Verenigde Staten. Een warmere winter, met name in de noordelijke regio van het land, zal zorgen voor een lagere lokale gasvraag en -prijs, zo bleek ook tijdens de El Niño in 2016 (U.S. EIA, 2016)⁴. Dat maakt dat het land een grotere hoeveelheid aardgas via LNG-tankers kan verschepen naar andere markten. Omdat de winters in de Verenigde Staten samenvallen met Europese winters, zou dit voor een welkom prijsdrukkend effect kunnen zorgen in Europa. De gasvraag in Europa wordt 's winters enerzijds gedekt door het aanspreken van de gasopslagen. Toch is de gasvraag, met name door de temperatuur gerelateerde vraag, 's winters hoger dan wat er uit de gasopslagen onttrokken kan worden. Een groter LNG-aanbod kan zo de prijs drukken op het moment dat hij in Europa relatief hoog is. Tegelijkertijd kan, net zoals op de oliemarkt, een rustiger dan normaal orkaanseizoen in de zomer van 2024 zorgen voor minder aanbodschokken op de gasmarkt.

³ Callahan, C. W., & Mankin, J.S. (2023). Persistent effect of El Niño on global economic growth. *Science*, 380(6649), 1064-1069. <https://doi.org/10.1126/science.adf2983>

⁴ Strong El Niño helps reduce U.S. winter heating demand and fuel prices (2016). <https://www.eia.gov/todayinenergy/detail.php?id=25952>

In Azië zijn de gevolgen van een El Niño voornamelijk te merken in de hoeveelheid neerslag. Het continent krijgt te maken met extra droogte. In theorie kan dit negatieve gevolgen hebben voor de productie van waterkracht en nucleaire energie voor het opwekken van elektriciteit. De vraag naar gas, als substituuat, kan daardoor toenemen. Toch blijft dit mogelijke effect grotendeels onbesproken in de literatuur. In Zuid-Amerika zien we dat het noorden van Brazilië in eerste instantie te maken krijgt met extra droogte. Het land is voor zijn elektriciteitsvoorziening voor zo'n 75% afhankelijk van waterkracht. Daarmee kan de droogte zorgen voor lagere waterkrachtreservoirs, al is het merendeel van de waterkrachtcentrales van het land zuidelijker geconcentreerd. In de maanden juni tot en met augustus 2024 zal een extreme hitte juist de overhand hebben in een groot deel van het land. Mogelijk lagere waterstanden in de waterkrachtreservoirs als gevolg van de droogte en een hogere vraag naar elektriciteit via airconditioning bij de hitte kunnen de gasvraag van het land zo doen stijgen.

Elektriciteitsmarkten

Op de elektriciteitsmarkt gaan de gevolgen verder dan temperatuur en neerslag alleen. Als we namelijk kijken naar de locaties van hoge- en lagedrukgebieden, kunnen we afleiden of juist bewolking of opklaring overheerst. Normaal gesproken heeft Noord-Europa overwegend te maken met lagedrukgebieden als gevolg van atmosferische circulatiecellen. Zuid-Europa daarentegen, heeft juist vaker te maken met hogedrukgebieden. In een El Niño jaar wordt die atmosferische circulatiecel zo beïnvloed dat die verdeling grofweg omdraait. Met andere woorden, Noord-Europa wordt meer en meer droog en warm, terwijl Zuid-Europa eerder buiig weer tegemoet ziet. In de eerste plaats kan dat in Nederland leiden tot grote productie van zonne-energie. Op dit moment hebben we in Nederland al bijna 20 GW aan geïnstalleerd vermogen zon-pv liggen, terwijl de basisvraag zo'n 14 GW bedraagt. Dat betekent dat we bij zonnig weer veel hernieuwbaar opgewekte elektriciteit kunnen exporteren of zelfs moeten afschakelen. Dit zal op de day-ahead- en onbalansmarkten voor lage en zelfs negatieve prijzen zorgen, maar een vroegtijdige verwachting van veel productie van zonne-energie kan ook de prijzen van maandcontracten van elektriciteit in Noord-Europa extra naar beneden brengen.

Aan de andere kant kan hetzelfde droge en zonnige weer hier invloed hebben op waterstanden in rivieren. Wanneer de waterstanden als gevolg van warmte en droogte afnemen, volgen er risico's voor de productie van elektriciteit uit steenkool en nucleaire energie. Steenkoolvoorraden kunnen mogelijk niet de elektriciteitscentrale bereiken en kerncentrales kunnen niet op volledige productie draaien in verband met een gebrek aan koelwater. Daarbij komt dat waterkrachtreservoirs bij dezelfde weersomstandigheden minder worden aangevuld, waardoor ook de productie daaruit afgeschaald kan worden. Opvallend hieraan is dat de productie van zonne-energie weliswaar toeneemt, maar drie verschillende vormen aan regelbaar vermogen risico's lopen met betrekking tot de productiecapaciteit. Kansen en risico's met betrekking tot de productie van windenergie laten zich moeilijker voorspellen, omdat wind voornamelijk het gevolg is van verschillen tussen hoge- en lagedrukgebieden.

Emissierechten (EU ETS)

Bij de prijszetting van Europese emissierechten spelen een aantal verschillende factoren nadrukkelijk tegelijkertijd. Een aantal van die factoren zijn bijvoorbeeld de ontwikkeling van de economische groei, weegerelateerde vraag naar energie en de opwek van hernieuwbare energie, wat eigenlijk een synoniem is voor weegerelateerd aanbod van energie. Met name die laatste twee zijn moeilijk te aggregeren op Europees niveau. In een El Niño jaar is er weliswaar een grotere kans op een warmer en droger Noord-Europa als gevolg van een hogedrukgebied, maar hertegenover staat dat Zuid-Europa juist te maken krijgt met een grotere kans op natter en koeler weer als gevolg van een lagedrukgebied. Meer zekerheid is dan te geven over het effect van economische groei op de prijs van emissierechten. Zoals we aangaven bij effecten op de oliemarkt, is het niet ondenkbaar dat economische groei in een El Niño jaar afneemt en dat er renteverhogingen worden doorgevoerd om inflatie te bestrijden. Een verminderde economische groei, of zelfs een depressie zal een prijsdrukkend effect hebben omdat er een lagere (industriële) vraag is, wat gepaard gaat met minder emissies.

Samenvatting – lagere energieprijzen in Europa als gevolg van El Niño

El Niño is weer in aantocht. Het beruchte weerfenomeen zal zijn hoogtepunt bereiken in december, waarna de weerseffecten minimaal tot in de zomer erna voelbaar zullen zijn over de hele wereld. Met inmiddels meer dan 50% kans op een zware El Niño zijn ook grote effecten op de energiemarkten te verwachten. Het weer kan op legio manieren verschillende energiemarkten beïnvloeden. Hierbij kunnen sommige simultane effecten een afvlakkend effect hebben, maar er zijn ook effecten die elkaar kunnen versterken. Er is een handjevol wetenschappelijke literatuur dat de relatie tussen El Niño en energiemarkten heeft onderzocht, maar verschillende onderzoeken hebben een andere focus en conclusies zijn niet eensgezind.

Als we de impact van verschillende weerseffecten op de belangrijkste energiemarkten beredeneren, zijn er toch een aantal in het oog springende effecten. Zo zien we op de oliemarkt aan de ene kant wat meer productiestabiliteit in de Verenigde Staten in het orkaanseizoen. Toch lijkt de algemene impact van El Niño via mislukte landbouwogst met name een negatief effect te hebben op de wereldeconomie en zo de prijs van olie – en voor consumenten dus benzine en diesel – te kunnen drukken. Op de Europese gasmarkt, die sinds de oorlog in Oekraïne veel meer een globale gasmarkt is geworden, gaan weerseffecten wereldwijd steeds meer invloed hebben. Met name een warmere winter in de VS kan voor een prijsdrukkend effect zorgen. Tot slot zien we op de Nederlandse elektriciteitsmarkt kansen voor de productie van zonne-energie door een grotere kans op hogedrukgebieden hier, met mogelijk lagere elektriciteitsprijzen tot gevolg.

Voor meer informatie over deze update, of over de andere diensten van Publieke Zaken - Energy Research & Strategy kunt u contact opnemen met:

Bart van der Pas – bart.vanderpas@publiekezaken.eu / 0031-6 36 52 95 51

Hans van Cleef – Hans.vanCleef@publiekezaken.eu / 0031- 6 30 90 33 76

DISCLAIMER

Dit document is samengesteld door Publieke Zaken Energy Research & Strategy (ERS). Het is uitsluitend bedoeld om financiële en algemene informatie te verstrekken over de energie- en financiële markten. Publieke Zaken ERS behoudt zich alle rechten voor met betrekking tot de informatie in het document en het document wordt u uitsluitend ter informatie verstrekt. Het is niet toegestaan dit document (geheel of gedeeltelijk) te kopiëren, te verspreiden of door te geven aan derden of het te gebruiken voor een ander doel dan hierboven vermeld. Dit document dient uitsluitend ter informatie en vormt geen aanbod van effecten aan het publiek, noch een advies met betrekking tot uw beleggingen, kostenbeheer of zakelijke activiteiten, noch een uitnodiging tot deze genoemde handelingen. De informatie en meningen in dit document zijn samengesteld of afkomstig van bronnen die betrouwbaar worden geacht, maar er wordt geen verklaring of garantie, expliciet of impliciet, gegeven met betrekking tot de nauwkeurigheid, volledigheid of juistheid ervan. Op de informatie in dit document mag door de ontvanger niet worden vertrouwd als gezaghebbend en zij mag niet in de plaats komen van het oordeel van de ontvanger. Alle meningen, voorspellingen of ramingen in dit document vormen een oordeel van Publieke Zaken ERS op de datum van dit document, en er kan geen garantie worden gegeven dat toekomstige resultaten of gebeurtenissen in overeenstemming zullen zijn met dergelijke meningen, voorspellingen of ramingen. U dient derhalve om geen enkele reden te vertrouwen op de informatie, meningen, schattingen en veronderstellingen in dit document of op de volledigheid, nauwkeurigheid of juistheid ervan. Er wordt door of namens Publieke Zaken ERS, haar bestuurders of werknemers geen enkele garantie, expliciet of impliciet, gegeven met betrekking tot de juistheid of volledigheid van de informatie in dit document en er wordt geen aansprakelijkheid aanvaard voor enig verlies, direct of indirect voortvloeiend uit het gebruik van deze informatie. De opvattingen en meningen in dit document kunnen op elk moment veranderen en Publieke Zaken ERS is niet verplicht de informatie in dit document na de datum ervan bij te werken. Verder kunnen er vóór deze publicatie interne en externe publicaties zijn verschenen waarin strategieën tegenstrijdig kunnen zijn, afhankelijk van de marktomstandigheden ten tijde van elke publicatie. Publieke Zaken ERS behoudt zich het recht voor om wijzigingen aan te brengen in dit materiaal. De verspreiding van dit document in andere rechtsgebieden kan bij wet beperkt zijn en ontvangers van dit document dienen zich op de hoogte te stellen van dergelijke beperkingen en deze na te leven. Alle rechten voorbehouden.

© Copyright 2023 Publieke Zaken ERS en gelieerde ondernemingen ("Publieke Zaken").